

มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ มีผลกระทบต่อเราอย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ ๐๐/๒๕๕๓

ISBN 000-000-000-000-0

การบรรยาย เรื่อง
มหาวิทยาลัยออกนอกระบบมีผลกระทบต่อเราอย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ
ณ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
วันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2558

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

378.101 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ม การบรรยาย เรื่อง มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ
มีผลกระทบต่อเราอย่างไร/กรุงเทพฯ : สกศ., 2553.
38 หน้า

ISBN. 978-616-7324-47-0

1. มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ
3. อุดมศึกษา

การบรรยาย เรื่อง มหาวิทยาลัยออกนอกระบบมีผลกระทบต่อเราอย่างไร

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 70/2553

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2553

จำนวน

2,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

กลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

สำนักนโยบายด้านการศึกษามหภาค

99/20 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2668-7974 หรือ 0-2668-7123 ต่อ 2414

โทรสาร 0-2243-2787

Web site: <http://www.onec.go.th>

ผู้พิมพ์

บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

90/6 ซ.เจริญสนิทวงศ์ 34/1 ถนนเจริญสนิทวงศ์

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย

กรุงเทพฯ 10700

โทร. 0-2424-3249, 0-2424-3252

โทรสาร 0-2424-3249, 0-2424-3252

คำนำ

ประเด็นเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการ เป็นเรื่องที่เราได้ยินได้ฟังกันมาช้านานแล้ว แต่ความรับรู้หรือความเข้าใจในเรื่องนี้ยังมีแตกต่างหลากหลายกันอยู่มาก บางท่านเข้าใจไปไกลถึงขนาดที่ว่า จากนั้นไปมหาวิทยาลัยของรัฐจะกลายเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชนไปแล้วหรือพลอยทำให้มีกังวลสงสัยต่อไปว่า อนาคตของลูกหลานไทยที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เคยมีฐานะเป็นส่วนราชการมาแต่ก่อน เมื่อมหาวิทยาลัยเปลี่ยนฐานะจากที่เคยเป็นกรมตามรูปแบบเดิมไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว จะมีข้อดีข้อด้อยอย่างไร ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลคือตัวผู้เรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งระดับที่เป็นภาพรวมส่วนใหญ่ของประเทศ คือประโยชน์ได้เสียของสังคมไทยด้วยความกังวลสงสัยในข้อนี้ได้เคยมีผู้มาปรารภกับผมหลายครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลัง เมื่อผมมาทำหน้าที่เลขาธิการสภาการศึกษาด้วยแล้ว ผมอยู่ในฐานะที่ต้องให้ข้อมูลกับผู้สนใจในประเด็นนี้อยู่บ่อยครั้ง นอกจากหน้าที่ราชการประจำแล้วผมยังทำหน้าที่เป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวันด้วยอีกหน้าที่หนึ่ง ในหน้าที่นั้นเป็นเหตุให้ผมได้รับคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการ จากพี่น้องชาวสาธิตปทุมวัน รวมถึงท่านผู้ปกครองของเด็กนักเรียนสาธิตปทุมวันเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้ไม่ต้องตอบคำถามรายบุคคล ทางโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ร่วมกับสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน จึงเชิญผมไปบรรยายเรื่อง “มหาวิทยาลัยออกนอกระบบมีผลกระทบต่อเราอย่างไร” ให้แก่ผู้สนใจได้รับฟัง เมื่อวันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2553 ณ ห้อง

ประชุมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน หลังจากได้ไปบรรยายเรื่องดังกล่าวแล้ว ผมได้นำคำบรรยายที่ได้บันทึกเสียงไว้มาถอดความ และแก้ไขภาษาพูดให้ไพเราะงดงามขึ้น ผมเห็นว่าคำบรรยายดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในวงกว้างโดยทั่วไป ไม่จำกัดแต่เฉพาะผู้ที่ได้รับฟังการบรรยายสดในวันนั้นเท่านั้น ผมจึงขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำคำบรรยายเรื่องนี้พิมพ์เผยแพร่เป็นเล่มสมุดดั่งที่ท่านเห็นอยู่แล้ว ณ บัดนี้

ผมหวังว่าคำบรรยายเรื่อง “มหาวิทยาลัยออกนอกกรอบมีผลกระทบต่อเราอย่างไร” นี้ จะสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนางานด้านอุดมศึกษาของบ้านเราในวันข้างหน้าสมเจตนาธรรมณ์ของเราทุกคน

(ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

การบรรยาย

เรื่อง มหาวิทยาลัยออกนอกระบบมีผลกระทบต่อเราอย่างไร

โดย ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทร์รางศู

ณ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

วันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2553

ผู้ดำเนินรายการ

วันนี้โรงเรียนได้รับเกียรติอย่างสูงยิ่งจากศาสตราจารย์พิเศษ ชงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา ท่านเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน ได้ให้เกียรติมาบรรยายให้เราฟัง เรื่องมหาวิทยาลัยขอนแก่นระบบนิเวศรสนทนายอธองไธ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจะเกิดขึ้นในอนาคตจริงๆ อยากจะใช้คำว่ามาเสวนาพูดคุยมากกว่าการบรรยาย เพราะท่านวิทยากรได้แจ้งมาว่าท่านจะเดินไปถึงทุกท่านในทุกจุดในขณะที่บรรยาย นอกจากนั้นอยากจะใช้โอกาสพิเศษในวันนี้แสดงความยินดีแก่ท่านนายกสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน ในโอกาสที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์พิเศษ โอกาสนี้ขอกราบเรียนเชิญท่านผู้อำนวยการอาจารย์สมลักษณ์ จันทรน้อย เป็นผู้แทนมอบช่อดอกไม้แสดงความยินดีแก่ท่านศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ เป็นความภาคภูมิใจของชาวสาธิตปทุมวันอีกวาระหนึ่ง และในโอกาสนี้เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา ขอนำทุกท่านได้พบกับผู้บรรยายในวันนี้ ขอเรียนเชิญ

ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ

เรียนท่านผู้อำนวยการ ท่านผู้บริหาร คณาจารย์ ท่านผู้ปกครอง ผู้ที่เป็นศิษย์เก่า และสมาชิกชาวสาธิตปทุมวันที่เคารพทุกท่าน

หัวข้อบรรยายในวันนี้ เกิดขึ้นจากการสนทนาในวงเล็กๆ ของชาวสาธิตปทุมวันจำนวนหนึ่ง ในช่วงหลายๆ ปีที่ผ่านมา ท่านคงได้ยินเรื่องของมหาวิทยาลัยขอนแก่นระบบกันมาบ้างแล้ว หลายท่าน

มีความสงสัยว่าคืออะไร และมีความกังวลว่าจะเดือดร้อนกับเราหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับลูกหลานของเราที่อยู่ในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และต้องเดินเข้ามหาวิทยาลัยสักวันหนึ่ง สำหรับครูบาอาจารย์ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยยิ่งเดือดร้อนใหญ่ เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว ชีวิตเราจะดำเนินไปอย่างไร เดือดร้อนหรือไม่เดือดร้อนเพียงไหน มีคนพยายามมาคุยกับผมนอกรอบเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายคน ถ้าตอบหลายรอบก็เกรงว่าจะซ้ำซาก จึงขอรวมตอบเสียทีเดียวก็แล้วกัน และนั่นก็เป็นที่มาของกิจกรรมในวันนี้

ผมอยากจะขำขันเรื่องที่จะคุยในวันนี้ว่า ในโลกนี้มีสัตว์เก่าแก่อยู่สองชนิด เผ่าพันธุ์หนึ่งสูญพันธุ์ไปนานแล้ว เราเรียกว่า “ไดโนเสาร์” ส่วนอีกเผ่าพันธุ์หนึ่งยังเหลือรอดชีวิตอยู่คือ “แมลงสาบ” สัตว์สองอย่างนี้อยู่ในโลกนี้มาเป็นล้านปีแล้ว แต่ไดโนเสาร์นั้นสูญพันธุ์ไป เพราะเหตุที่คำอธิบายทางวิทยาศาสตร์บอกว่าไดโนเสาร์ปรับตัวช้ากว่าแมลงสาบ แมลงสาบปรับตัวง่ายและเร็วกว่า ถ้าเราเอาขำแมลงชนิดแมลงสาบ แมลงสาบเดินมา 10 ตัว นิดไปตายสัก 5 ตัว เหลืออีก 5 ตัว บาดเจ็บสาหัสกลับบ้านไป สุดท้ายมันไปพักฟื้น รักษาตัวแล้วผสมพันธุ์ใหม่ ลูกแมลงสาบรุ่นที่สอง เอายี่หื้อเดิมไปฉีดมัน แมลงสาบนี้กว่าฝนตกพริ้วๆ จะมีความสุข เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับขำนั้นได้แล้ว สร้างภูมิคุ้มกัน และทำอะไรต่างๆ ได้แล้ว นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าใครที่ปรับตัวได้ดีกว่า เก่งกว่า ก็จะอยู่รอดในสังคม ใครที่ปรับตัวช้า ปรับตัวไม่ได้ ก็จะอยู่ไม่ได้ นี่เป็นปัจจัยข้อแรก

ปัจจัยข้อที่สอง ผมอยากจะบอกว่าการแข่งขันในเรื่องการศึกษา และบริบทของโลกเปลี่ยนแปลงไปทุกวันนี้ไม่ได้มีแค่เพียงเรา แข่งกันเองในประเทศของเราเท่านั้น วันนี้มีความจำเป็นที่เราต้อง เหลียวดูกว้างไกลกว่าในบ้านเรา อย่าไปดูถึงอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลียเลย เพราะประเทศเหล่านั้นอยู่ไกลเกินไป เอาแค่ เวียดนามก็หายใจรดต้นคอเราแล้ว และยังไม่ต้องพูดถึงสิงคโปร์ที่เขาล้ำหน้าเราไปถึงไหนก็ไม่ว่า เรากำลังพูดถึงเรื่องการศึกษาว่าเป็น การเตรียมคนของประเทศไทยเพื่อเข้าไปแข่งขันในเวทีโลก ฉะนั้น ในบริบทเดิมซึ่งโลกห่างไกลกัน ประเทศแต่ละประเทศ ไม่สัมพันธ์ ติดต่อกันสักเท่าไหร่ เราไม่จำเป็นต้องไปห่วงพะวงใครมาก เราดูแค่ ตัวเราก็คพอ แต่วันนี้เราจะชอบใจหรือไม่ชอบใจก็ตามที เราต้องดู สมรรถนะของคนไทยในเวทีระหว่างประเทศ อย่างน้อยก็ต้อง เปรียบเทียบ ในระหว่างชาติอาเซียนด้วยกัน เราอยู่ตรงระดับกลางๆ ต้องยอมรับอย่างนั้น มาเลเซียอาจจะสู้สีกับเรา แต่ถ้าพูดถึงว่า เวียดนาม ผมว่าเราแพ้เขาในหลายเรื่อง สิงคโปร์เขาเดินหน้าเรา ไปหลายๆ เรื่องแล้ว นั่นคือปัจจัยที่ขอให้ท่านตระหนักไว้ก่อนว่า ความเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องสำคัญ การเปลี่ยนแปลงให้ทันกับโลก เป็นเรื่องที่น่าจะต้องคิดอย่างเอาจริงเอาจัง

กลับมาพูดถึงระบบราชการในประเทศไทย ระบบราชการไทย ของเรานั้น เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลงช้าที่สุดในโลก และเกือบจะเป็น ไคโนเสาร์ ท่านทั้งหลายมีความสุขใหม่กับการติดต่อกับหน่วย ราชการ กติการาชการมากเหลือเกิน ทำไมต้องกรอกแบบฟอร์ม ต้องทำห้าร้อยอย่าง แล้วบางทีผลลัพธ์สุดท้ายออกมาก็ไม่ดีเท่าไรนัก

ทำถูกฟอร์มแล้วก็อย่างนั้นๆ แหะ สิ่งที่ราชการไทยบริหารจัดการ หรือวิถีคิดของเราแบบง่ายที่สุดก็คือว่า ตัดเสื้อสำเร็จรูปให้ทุกคนได้ มีสูตร มีกติกาสักอย่าง แล้วก็ใช้เหมือนกันทั้งหมดทั้งประเทศ ผสมยกตัวอย่างเช่น คนจบปริญญาตรี ไม่ว่าจะสาขาอะไรก็แล้วแต่ ถ้าเขารับราชการแล้ว ต้องราคาเท่ากัน แต่ถ้าเป็นบริษัทเอกชนทั้งหลาย ตัวแปรอื่นจะมีอีกมาก บางทีเราอาจจะต้องพูดความจริง อันเจ็บปวดในที่นี้ว่าจบปริญญาตรีเหมือนกันในสาขาเดียวกัน ด้วยคะแนนต่างกัน เงินเดือนก็ต่างกัน ได้ได้คะแนนเท่ากัน 3.7 เท่ากัน แต่ต่างมหาวิทยาลัย ราคาซ่อมต่างกันได้เหมือนกัน มีตัวแปร อีกมากที่เป็นความจริงในโลกที่อยู่นอกสิ่งที่เราเรียกว่าระบบราชการ แต่ถ้าอยู่ในระบบราชการแล้ว ต้องเท่ากัน ปริญญาตรีต้องเท่านี้ ปริญญาโทต้องเท่านี้ ปริญญาเอกต้องเท่านี้ ผสมยกตัวอย่างปัญหา ให้ท่านเห็นสักตัวอย่างหนึ่ง ในฐานะที่ผมเป็นนักกฎหมาย ขอ ยกตัวอย่างเรื่องกฎหมาย ผมอยากได้คนจบปริญญาโทกฎหมาย มาสอนคณะนิติศาสตร์ ด้วยเงินเดือนเดือนละ 10,000 บาท ไม่มี คนมาสมัครครับ เพราะเหตุว่าถ้าลงรถได้ดินเลยไปอีกหนึ่งป้าย แทนที่จะลงสถานีสามย่าน เลยไปลงสถานีสีลมจะมีสำนักงาน กฎหมายรอจ้างอยู่ด้วยเงินเดือนเดือนละ 30,000 บาท คนที่ จบปริญญาโทก็จะถามตัวเองว่า ทำไมจะต้องลงสถานีสามย่าน เลยไปอีกป้ายเดียว แล้วได้ 30,000 บาท เพราะในระบบราชการ ผมไม่สามารถจะให้ 30,000 บาทได้ นี่เป็นราคาที่ ก.พ. กำหนด ผสมยกตัวอย่างง่ายๆ ให้ท่านเห็นว่า ไม่ใช่ของง่ายนะครับ ที่เราจะ ใช้กติกาเดียวกันทั่วประเทศ ในความดีของระบบนี้ก็มีอยู่ แต่ใน ความดีก็มีอะไรบางอย่างที่ผิดปกติด้วยครับ

อีกตัวอย่างหนึ่งอาจารย์อายุหกสิบปีต้องเกษียณอายุราชการ ต่อให้เหาะเหินเดินอากาศได้ ตีลังกาสอนก็ตาม สอนเก่งแค่ไหนก็ต้องเกษียณ รับราชการต่อไปไม่ได้ นี่คือสิ่งที่เรากำลังพูดกันและพยายามปรับระบบกันอยู่ และที่หนักกว่านั้น เรื่องการจ้างคน ประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นความจริงหรือไม่ ผกกท่านคิดถึง คำภาษาอังกฤษที่ใช้คำว่า deadwood หรือไม้ที่หัก เป็นขอนไม้ อยู่กับที่แล้ว อายุ 40 ปีหมดไฟแล้ว ความชั่วไม่มี ความดีไม่ปรากฏ ต้องอยู่ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะตายจากกันไปข้างหนึ่ง สิ่งเหล่านี้เป็น จุดที่ระบบราชการเราอ่อนแอมาก ฉะนั้นถ้าพูดในเชิงโครงสร้างแล้ว จะพบว่าระบบราชการไทยเราเอง ได้มีการปรับเปลี่ยนมาหลายยุค หลายสมัย แน่แน่นอนเราไม่ได้เป็น เวียง วัง คลัง นา หรือจตุสดมภ์ที่ อัครมหาเสนาบดีสอง อย่างสมัยอยุธยา เรามาเป็นกระทรวงเมื่อ สมัยรัชกาลที่ 5 มีกระทรวงทั้งหมด 13 กระทรวง แต่ในวันนั้น ทำไมไม่มีกระทรวง ICT ข้อนี้ก็เป็นธรรมดา เพราะ ICT ยังไม่ เกิดขึ้นในโลก แต่วันนี้ต้องมี ICT ความจำเป็นในการแบ่งส่วน ราชการ การจัดรูปแบบต่างๆ ต้องเปลี่ยนไป ท่านทั้งหลายขึ้นรถไฟ ครั้งสุดท้ายเมื่อไร ผมจะบอกว่าท่านไม่ต้องแปลกใจว่ารถไฟของเรา อาจจะเป็นขบวนเดียวกับขบวนที่รัชกาลที่ 5 เคยเสด็จฯ กระจมั่ง ตั้งแต่สมัยยังเป็นกรมรถไฟหลวง เราเปลี่ยนแปลงซ้ำเหลือเกิน จาก กรมรถไฟหลวง แล้วมาเป็นการรถไฟแห่งประเทศไทย เราเปลี่ยน แค่ป้ายเท่านั้น วิธีคิดยังไม่เปลี่ยนเลย airport link สร้างเสร็จมา หลายเดือน ยังวิ่งไม่ได้ เพราะนี่แหละ คิดไม่ออกว่าจะทำอย่างไร ต่อไปได้ นี่คือประสิทธิภาพของระบบราชการเรา ถ้าหากว่าเราเชื่อว่า มหาวิทยาลัยเป็นที่ที่รวมคนเก่ง ซึ่งควรจะเป็นเช่นนั้นไม่ใช่หรือ

ควรจะเป็นสติปัญญาของประเทศ และเป็นคนซึ่งควรจะมีไฟอยู่ในหัวใจตลอดเวลา เพราะต้องสร้างคนให้เป็นมันสมองของประเทศต่อไป ถ้ามหาวิทยาลัยเป็นที่รวมของคนเก่ง เป็นคนที่มีไฟอยู่ในหัวใจแล้ว เราปล่อยโซ่ล่ามขาเสียที กติกาที่เป็นกติกากลางๆ ที่ใช้ตั้งแต่โบราณกาลต้องยกเลิก ต้องปรับปรุง แล้วปล่อยให้เขาไปคิดเอาเองว่ามหาวิทยาลัยจะอย่างไร แต่ทั้งหมดนี้ไม่ได้หมายความว่าเราจะกลายเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน

วัตถุประสงค์ของการเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ยังคงมีบทบาทความรับผิดชอบของความเป็นรัฐที่ต้องดูแลการศึกษาในระดับอุดมของประเทศอยู่ และต่างจากมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งอาจจะมีความมุ่งหมายในทางแสวงหาผลกำไรแล้วเอาไปแบ่งปันกันได้ มหาวิทยาลัยของรัฐที่ออกนอกระบบราชการ ยังคงมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และไม่มีวัตถุประสงค์ในการแบ่งปันกำไรกัน ไม่มีทางไปขายหุ้น ยังคงเป็นของรัฐอย่างเต็มที่ แต่อีกโจทย์หนึ่งที่ต้องพูด พูดถึงเรื่องเงิน ประเด็นเราจะย้อนกลับมาพูดเรื่องประสิทธิภาพอีกครั้งหนึ่ง พูดถึงเรื่องเงินงบประมาณก่อน สมัยหนึ่งเมื่อผมยังเป็นเด็กหรือตั้งแต่ผมยังไม่เกิดด้วยซ้ำไป มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีจำนวนน้อย มหาวิทยาลัยของเอกชนไม่มีเลย มีแต่มหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้น และมีไม่มากแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ เกษตรฯ และศิลปากร คนที่เข้าไปเรียนระดับปริญญาตรี มีจำนวนน้อยมาก มีจำนวนน้อยพอที่รัฐจะประทับประคองและดูแลได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย แต่วันนี้ถามว่ามหาวิทยาลัยทั่วประเทศมีเท่าไร มีประมาณกว่า 100 แห่งครับ มหาวิทยาลัยเอกชนมีประมาณ 1 ใน 3 หรือประมาณไม่ถึง

ร้อยละ 40 ที่เหลือเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐประมาณมากกว่าร้อยละ 60 เมื่อวานนี้ผมประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้อนุมัติตั้งมหาวิทยาลัยเอกชนอีก 2 แห่ง แห่งแรกคือสถาบันกันตนา เรียน animation เขาเน้นอุดมศึกษาเฉพาะทาง ไม่ได้พูดถึงทางด้านแพทยศาสตร์ไปถึงครุศาสตร์ หรือนิเทศศาสตร์ เขาสอนเฉพาะด้านของเขาตามที่เขานัด คงไม่เดือดร้อนใครหรอก อีกแห่งหนึ่งอนุมัติไปเมื่อวานเช่นกันชื่อสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน จะผลิตผู้มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการแบบคิดค้น เราประมาณว่ามีมหาวิทยาลัยทั้งหมดกว่า 100 แห่ง ซึ่งใน กว่า 100 มหาวิทยาลัยมีคนเรียนอยู่ประมาณ 2.5 ล้านคน ถามว่าประเทศไทยมีปัญหาจ่ายเงินให้คนจำนวนนี้เรียนฟรีไหม ไม่มีประเทศไหนในโลกที่ทำได้เช่นนั้นครับ ต่อให้เป็นประเทศรัฐสวัสดิการ เก็บภาษีแพงหนักหนาสาหัส เช่น สวีเดน นอร์เวย์ ก็ทำไม่ได้ ผมมีลูกเพื่อนคนหนึ่งเขาสมัครไปเรียนปริญญาโท ปริญญาเอกที่สวีเดน กำลังจะเดินทางสัปดาห์หน้า ผมถามว่าค่าใช้จ่ายแพงไหม เขาบอกว่าไม่แพงหรอก สวีเดนไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่รุ่นนี้เป็นรุ่นสุดท้ายคนอื่นจะไปสมัคร สมัครไม่ทันแล้ว เพราะว่าสวีเดนรู้แล้วว่าที่วางระบบให้ฟรีไปนั้น สุดท้ายแล้วไปไม่รอด ไม่มีประเทศไหนทำระบบมหาวิทยาลัยฟรีได้ ต้องมีค่าใช้จ่ายของผู้เรียน วันนี้สิ่งที่ประเทศไทยพยายามทำคือ ทำสิ่งที่ทุกคนควรจะได้รับเสมอกันคือการศึกษาระดับพื้นฐานให้ดีที่สุดและจ่ายฟรีตรงนั้น ท่านจะชอบหรือไม่ชอบ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เรียนฟรีจริงหรือไม่จริงก็ช่างเถิด แต่สิ่งนั้นคือสิ่งที่รัฐจัดให้เพราะว่าลูกหลานของเราที่อยู่ในการศึกษาระดับพื้นฐานที่ว่่านั้น มีจำนวนประมาณ 9 ล้านคน เราต้องเลือกว่า

จะดูแลคน 9 ล้านให้อ่านออกเขียนได้ และมีฐานพอที่เขาจะเดินต่อไปข้างหน้า

เวลานี้มีสัดส่วนที่ผิดปกติข้อหนึ่งคือ ถ้าพูดถึงผู้ที่จบการศึกษา ระดับ ม.3 ซึ่งเป็นการเรียนภาคบังคับ 9 ปี จบมาปีหนึ่งๆ เกือบหนึ่งล้านคน ค่านิยมในสังคมไทยบอกให้เด็กอยากได้ปริญญาตรี เราจะมีเด็กที่เรียนจบชั้นมัธยมจำนวนถึงร้อยละ 60 เรียนต่อในสายสามัญเพื่อจะเรียนไปเรื่อยๆ และไปตกงานในที่สุด หรือมีค่าใช้จ่ายโศกหทัยเกิดขึ้นในภาครัฐจำนวนมาก ต้องตั้งคำถามว่า จะลงทุนไปทำไม ในขณะที่ skilled labor หรือแรงงานมีฝีมือกลับมีจำนวนไม่พอ เพราะมีคนเรียนแค่ร้อยละ 40 จากการวิจัยสอบถามจากสภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม ทุกคนบอกว่าต้องกลับข้างกัน คือคนที่ เป็น skilled labor ต้องร้อยละ 60 และคนที่เรียนสายสามัญควรจจะร้อยละ 40 แต่เรื่องนี้เราเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตย สังค์ใครไม่ได้ บังคับใครไม่ได้ เราจึงต้องแก้ไปอีกหลายๆ เรื่องคู่ขนานกันไป เช่น ถ้าหากว่าคนที่จบอาชีวะ ตอนจบของเรื่องแล้ว ตอนเกษียณอายุ เงินเดือนก็ยังน้อยกว่าผู้ที่จบปริญญาตรีอยู่ดี เราต้องให้ความสำคัญเป็นธรรมกับมนุษย์ ว่าเขาก็อยาก จะเจริญเหมือนคนอื่นๆ เขาจึงต้องมาเรียนปริญญาตรี เพื่อจะได้เงินเดือนมากอยู่ดี ตรงนี้เรากำลังคิดทำเรื่องของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ คนที่จบปริญญาตรี โท เอก ก็ว่ากันไปตามเดิม แต่สำหรับคนที่เรียนอาชีวะจะมาเป็นช่าง สมมติเป็นช่างเชื่อมโลหะ เราจะมีทางวัดความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพเขาบ้างไหม วัดแล้วบอกว่าเขาเป็น “ช่างเชื่อมมือชั้นเทพ” ให้เงินเดือนเท่าปริญญาเอก เพราะเชื่อมเก่งเหลือเกิน ไม่มีใครเชื่อมเก่งเท่าเขาอีกแล้ว เป็น

เทวดาด้านเชื่อม ต้องคิดถึงระบบความก้าวหน้าในอาชีพ เส้นทาง
การยกย่องความเจริญของเขา ในอนาคตอันไกล เราคงต้องปรับ
ตัวเลขตัวนี้ให้ได้ เพราะมีเช่นนั้นประเทศไทยเราจะมีแรงงาน
เดือนจำนวนมาก แล้วเราจะแข่งกับใครไม่ได้เลย

ย้อนกลับมาพูดถึงเรื่องมหาวิทยาลัยในวันนี้เราขอรับความจริง
กันใหม่ว่าบัณฑิตของเราเพื่อ และข้อนี้เราไม่ได้พูดถึงมหาวิทยาลัย
นอกระบบนะครับ แม้แต่มหาวิทยาลัยในระบบก็เป็นเช่นนั้น เมื่อ
ประมาณสักครึ่งปีมาแล้วผมนั่งคุยกับคณะครุศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์
ทั้งหลาย พูดกันเรื่องการผลิตครู เรารู้สึกว่ามีบัณฑิตครูมากเกินไป
บางแห่งมีคุณภาพน่าห่วงกังวล มีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งซึ่งเป็น
มหาวิทยาลัยของรัฐแบบส่วนราชการนี้แหละ คุยให้ผมฟัง บอกว่า
คณะศึกษาศาสตร์ของเขาปีที่ผ่านมา จะรับนักเรียน 200 คน
มีคนมาสมัคร 1,800 คน เราก็ลุ้นระทึกว่าแล้วทำอย่างไร ตกลง
เลือกมาได้ 200 คนใหม่ เขาบอกว่าเขาก็เลยรับไว้ทั้งหมด
1,800 คน กรณีนี้ไม่ใช่มหาวิทยาลัยนอกระบบนะครับ มหาวิทยาลัย
ของราชการคิดอย่างนี้ ตอนนี้ไปถึงไหนแล้วไม่รู้แน่ แล้วจะไป
ทางไหนต่อไปก็ไม่รู้ ฉะนั้นผมว่าอย่าไปคิดว่า มหาวิทยาลัยของ
ราชการสมบูรณแบบที่สุดนะครับ มีความล้มล้ามีดที่เราอาจจะยัง
ไม่ได้สังเกตเห็นอีกมากมาย

กลับไปพูดถึงเรื่องเงิน ถ้าพูดถึงเรื่องการใช้งบประมาณ เราจะ
ใช้งบประมาณดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดีที่สุด เพราะแนวทาง
นั้นมีความเสมอหน้าในระหว่างคนทั้งหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับ
การศึกษาระดับปริญญาตรี ถามตัวเราเองว่าถ้าลูกหลานของเรา

เรียนจบปริญญาตรีแล้ว ไปทำงานทำการ ผลประโยชน์ที่ได้เกิดขึ้นจากการที่เขาจบปริญญาตรีแล้วไปทำงาน มีบางส่วนที่รัฐได้กำลังคนของประเทศไทยและมีบางส่วนที่ผู้เรียนได้ประโยชน์ส่วนตัวด้วย ถูกหรือไม่

ฉะนั้นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเราจ่าย 100% ให้นักเรียนทุกคน ที่เราใช้คำว่าเรียนฟรี ผมต้องขออนุญาตไปไกลสักนิดหนึ่ง ถ้าท่านไปดูรัฐธรรมนูญปี 2540 กับ 2550 เขียนตรงกันว่าบุคคลมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย แสดงว่ารัฐธรรมนูญรับประกันไว้เพียงแค่เรื่องสิทธิในการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้คำว่า “ไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ผมเป็นคนเขียนเรื่องนี้เอง ด้วยความตั้งใจให้แตกต่างระหว่างคำว่าไม่เสียค่าใช้จ่าย คำว่า “ไม่เก็บค่าใช้จ่าย” กับ “ไม่เสียค่าใช้จ่าย” ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ไม่เก็บค่าใช้จ่ายแปลว่ารัฐจัดส่วนใดให้ได้ ส่วนนั้นก็เป็นส่วนที่รัฐเก็บเงินจากผู้ปกครองไม่ได้ ถ้าเกินจากนั้น คุณตกลงปรองดองระหว่างครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ว่าอยากจะจ่ายก็ขอเชิญตกลงกัน เราไม่กล้าที่จะใช้คำว่า “ไม่เสียค่าใช้จ่าย” เพราะไม่มีประเทศไหนทำได้ครบ ถึงขนาดที่เดินตัวเปล่าจากบ้านมาแบมือจากบ้านมา แล้วรัฐบาลจ่ายให้หมด ทำไม่ได้ เกินความสามารถ ฉะนั้นถ้าพูดถึงว่ารัฐจัดให้มีหนังสือเรียน เราก็แจกหนังสือเรียนที่เป็นหนังสือเรียนของรัฐแจกไป แต่พิมพ์ขาวดำนะ ถ้าท่านอยากพิมพ์สีสิ มีแบบฝึกหัดข้างท้ายด้วย ต้องจ่ายเพิ่มก็เชิญซื้อเอาเอง รัฐจ่ายเงิน 450 บาท สำหรับซื้อเสื้อผ้าได้ 2 ชุด ถ้าท่านอยากได้ยี่ห้อดีหน่อย ผ้าเนื้อดีหน่อย ต้องจ่ายเพิ่มเอาเอง นี่คือความหมาย

ของคำว่า “ไม่เก็บค่าใช้จ่าย” รัฐจัดครูสอนภาษาอังกฤษ คุณภาพพอไปได้ให้ได้ แต่ถ้านายอยากได้ครูฝรั่ง ก็ขอเชิญจ่ายเอง

เป็นความจริงที่ประจักษ์ ผมคิดว่าท่านที่มาจากครอบครัวซึ่งมีกำลังฐานะ มีศักยภาพพอสมควรที่จะหาโอกาส หาสิ่งที่ดี ให้กับลูกหลานของเรา ส่วนที่ท่านจะจ่ายเพิ่มเติมในส่วนนี้ก็จะมียากกว่าผู้ปกครองในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล เพราะผู้ปกครองในโรงเรียนห่างไกลเช่นนั้น เขาไม่มีกำลังจ่ายเพิ่มได้ ถามว่าประเทศไทยควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเรื่องนี้เพียงใด แค่นั้น เราต้องรับผิดชอบต้องเสมอหน้ากันครับ ไม่ยุติธรรมเลย ถ้าเด็กที่ฟ้าบันดาลให้เกิดที่กรุงเทพฯ จะได้เงินมากกว่าเด็กที่เกิดบนดอย พอพูดถึงการศึกษา ระดับพื้นฐาน เราจะใช้เงินตรงนี้มากพอสมควร กลับไปพูดถึงระดับอุดมศึกษาว่าประเทศไทยคิดจะทำอะไรกับปริญญาตรี สุดท้ายเราคิดว่าสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐน่าจะตั้งเป้าหมายว่าค่าใช้จ่ายน่าจะอยู่ที่ระบบครึ่งครึ่ง เรียกว่าวัดครึ่งหนึ่ง กรรมการครึ่งหนึ่ง ค่าใช้จ่ายตรงนั้นรัฐคงจะจ่ายได้ประมาณครึ่งหนึ่งและอีกครึ่งหนึ่งผู้ปกครองทั้งหลายต้องจ่าย ตรงนี้ก็จะมีการถามว่าแล้วสำหรับคนจนที่จ่ายไม่ได้ ไม่มีปัญญาเล่า ตรงนี้ก็เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องตั้งโครงการหรือแผนรองรับขึ้นมา จริงครับว่ามีความแตกต่างมากในประชากรไทย บางคนไม่ต้องไปกู้ใครเลย พวกนี้พร้อมที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมด บางคนครึ่งๆ กลางๆ จะว่าจนนั้นก็ไม่ได้ แต่ในวันข้างหน้าจะทำมาหากินได้มา พวกนี้ก็ต้องให้มีเงินกู้ มีกยศ.ขึ้นมา กู้ไปแล้ว เรียนจบแล้วในวันข้างหน้ามีระยะปลอดหนี้ช่วงหนึ่งก่อน พอทำมาหาได้ เหยหน้าอ้าปากได้แล้วเอามาใช้กิน จะได้หมุนเวียนให้คนอื่นมากู้ได้บ้าง เด็กบางจำนวนแสนจะขาดสน

ขาดโอกาสมาตลอดชีวิต มาถึงตรงนี้ได้ก็บุญแล้ว ไม่ควรให้กู ต้องให้ฟรีไปเลย จะมีหลายระดับต่างกัน เราต้องมาจำแนกว่าใครเป็นใคร และต้องตั้งเป้าหมายสุดท้ายให้ได้ว่า คนมีปัญหาต้องได้เรียนนี่คือ การประกันขั้นต่ำ หรือ minimum guaranteed ให้เขา ความยากจนต้องไม่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับเขา เขาอาจจะกู้ก็ได้ เขาอาจจะฟรีก็ได้ ค่อยมาแยกอีกทีว่าภูมิหลังของแต่ละคนคืออะไร และคนที่จ่ายได้ต้องจ่าย แต่ก็ไม่ได้จ่าย 100 % ขออนุญาตบอกว่าผมทราบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเขาจ่าย 100% บังเอิญเขาทำข้อสอบพลาด เขาต้องจ่ายแพงกว่าเรากระนั้นหรือ จบสาธิตปทุมวันด้วยกัน บางคนไปเข้ามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญก็จ่ายเท่านั้น จ่ายเท่าที่ชาวอัสสัมชัญจะต้องจ่าย 30,000-50,000 บาท เข้าจุฬาฯ ได้เลยจ่าย 12,000 แคนี่ก็เก่งหนักหนาแล้วนะ แล้วใจคอเราจะให้คงค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 12,000 บาทไปตลอดกาลนานเทอญหรืออย่างไร ผมคิดว่าถ้าเราดูโจทย์เฉพาะตัวของเราเอง เราอาจจะรู้สึกที่เราไม่ชอบความเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากท่านต้องมาดูในนามของประเทศไทยเมื่อไรก็ตาม บางทีเราต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงในส่วนนั้นเหมือนกัน

ที่พูดมาทั้งหมด ชักแม่น้ำทั้ง 5 คงคา ยมนา อจิรวดี สรรภู มหิครบเรียบร้อยแล้ว สุดท้ายแล้วขอบอกพวกเราว่า เราคงไม่สามารถคงให้มหาวิทยาลัยของรัฐบริหารจัดการในรูปแบบเดิมได้ต่อไป เพราะเหตุว่ามันพะรุงพะรังมาก และถ้าจะใช้กติกาเดียวกันหมดทั้งประเทศต่อไปก็ไปไม่รอด เราจะทำให้มหาวิทยาลัยขยับมากขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยตอบคำถามตัวเองมากขึ้น หรือแม้แต่สร้างความเฉาะทางมากขึ้น เราไม่จำเป็นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เรา

ไม่คิดว่าสุดท้ายแล้วจะมีมหาวิทยาลัยของรัฐที่มี 20 คณะเหมือนกันหมดทั้งประเทศอยู่จำนวนกว่า 60 แห่ง ความจริงคือมหาวิทยาลัยบางแห่งไม่น่าเกิดเลย แต่พลาดไปแล้ว ไปท่องวัยใสตอนไหนผมก็ไมู้เหมือนกัน แล้วทำแข่งไม่ทันตอนนั้น แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ทำอย่างไร ก็ต้องพยายามทำให้รอดแล้วกัน

ฉะนั้นสิ่งที่เราคิดไว้คือว่า ต่อไปจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถจะดูแล บริหารจัดการตัวเองได้มากขึ้น มีอิสระในการบริหารวิชาการมากขึ้น มีอิสระในการบริหารบุคคล บริหารงบประมาณได้มากขึ้น ผมเชื่อว่าโดยธรรมชาติของประเทศไทย เงินงบประมาณที่เราเคยให้มหาวิทยาลัยเท่าไร จะไม่ลด มีแต่เพิ่ม แต่ว่าการเพิ่มจากนี้ไป ควรเพิ่มอย่างมีเหตุผลและเพิ่มในส่วนที่ควรเพิ่ม ไม่ใช่เพิ่มแบบเรียงหน้ากระดาน เราไม่รวยอย่างนั้นแน่นอน บางสาขารัฐอาจต้องจ่ายมากและลงทุนมาก เพราะคนเรียนไม่ได้รับประโยชน์มากเท่าไร เช่น วิชาปรัชญา ท่านลองนึกดู วิชาปรัชญารัฐอาจจะต้องจ่ายเงินมาก เพราะเหตุว่าประเทศไทยต้องมีคนเรียนปรัชญา ไม่เช่นนั้นโง่กันหมดทั้งประเทศ แต่คนที่เรียนวิชาปรัชญาแล้วจะไปทำงานอะไร ได้กำไรเชิงลึกไหม คงไม่สำเร็จเหมือนกัน ส่วนนี้เราต้องจัดลงทุนให้มาก แต่สำหรับวิชาวิศวกรรมศาสตร์ถึงแม้เราจะลงทุนน้อย จ่ายเงินน้อย แต่จะมีคนอยากเรียนจำนวนมาก เพราะเขาไปทำมาหากินได้ วิชาชีพหลายๆ อย่างจบแล้วเขาทำมาหากินได้ ฉะนั้นแม้เป็นการศึกษาระดับปริญญาตรีเหมือนกันแต่บุดหนุนจากรัฐก็อาจไม่ใช่คำตอบที่เป็นมาตรฐานเดียวแล้ว ถ้าต่างสาขาวิชา กัน ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน รัฐก็อาจจะจ่ายเงินอุดหนุนแตกต่างกันได้ สาขาเดียวกัน ต่างมหาวิทยาลัย คุณภาพต่างกันไหม ถ้าคุณภาพ

เท่ากัน รัฐต้องจ่ายเท่ากัน แต่ถ้าต่างกัน รัฐอาจจะต้องจ่ายต่างกัน เราพบว่ามีความหลากหลายในส่วนนี้มากขึ้น ในระบบราชการ ยากมากที่จะคิดจะทำเช่นนี้ มหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ออกนอกระบบประมาณสักสิบปีมาแล้วคือสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า รัตนบุรี ต้องให้เครดิตแก่ชาวสาธิตปทุมวันว่าคนที่กล้าออกไปนอกระบบเดิมนั้น อธิการบดี ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน คืออธิการบดีที่ตัดสินใจพามหาวิทยาลัยออกนอกระบบ และวันนี้เขากลับไปดูในอดีตแล้วมีความสุขกับการตัดสินใจนั้น เพราะคุณภาพและการบริหารจัดการสะดวกคล่องตัวมากขึ้น เงินที่ได้รับจากรัฐก็มากขึ้นกว่าเดิมด้วยซ้ำไป แต่ไม่ใช่ความหวังว่า จะต้องจ้อจากรัฐแต่ฝ่ายเดียวโดยลำพัง ผมเองอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาตั้งแต่พูดเรื่องนี้กันเมื่อสิบกว่าปีมาแล้ว ตอนผมเป็นอาจารย์ธรรมดา สมัยเป็นคณบดีคณะนิติศาสตร์มาพูดเรื่องนี้นักอีก สูดท้ายแล้วจุฬาฯ ออกนอกระบบมาประมาณสัก 2 ปีมาแล้ว ขณะนี้เรากำลังทำกติกาในจุฬาฯ หลายอย่าง ผมยังเป็นกรรมการบางชุดของจุฬาฯ ถ้ามหาวิทยาลัยออกนอกระบบแล้ว ผู้ทำกติกาของมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบแล้ว คิดแบบเดิม เอากติกาของ ก.พ. เอาคติกการมบัญญัติกลางมาลอก ถ้าเป็นเช่นนั้นไม่ต้องออกนอกระบบก็ได้ หากแต่จะต้องคิดตัดเสื่อที่เป็นแบบของตัวเอง ฉะนั้นกฎหมายว่าด้วยเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบจึงไม่ใช่กฎหมายฉบับเดียว และบอกว่าใครต่อใครมาใช้กฎหมายฉบับนี้ร่วมกันเถิด แต่ละมหาวิทยาลัยจะมีกฎหมายของเขาเอง เพราะออกแบบรายละเอียดต่างๆ ให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละมหาวิทยาลัยว่าเขาต้องการเสื่อตัวใหญ่ตัวเล็ก ต้องการองคาพยพ

ภายในอะไรบ้าง เรื่องทั้งหมดก็จะเป็นเรื่องการตัดสินใจของมหาวิทยาลัยแต่ละมหาวิทยาลัย

เรื่องเงินผมจึงบอกว่า ที่จริงแล้วส่วนที่รัฐจ่ายยังเหมือนเดิม รัฐยังจ่ายให้ แต่แทนที่จะมาบอกว่าชอล์คก็แพง ครูก็คน รัฐจ่ายเงินให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยจ่าย 3,000 ล้านบาท ก็เอาไป 3,000 ล้านบาทแล้วกัน ปีหน้าจะเอา 3,500 ล้านบาทก็ต้องมาตอบว่าจุฬาฯ จะผลิตบัณฑิตเพิ่มสักเท่าไร แล้วบัณฑิตมีคุณภาพแค่ไหน ส่วนที่รัฐรับผิดชอบก็ยังมีอยู่ แต่แน่นอนว่ามหาวิทยาลัยต้องไปบริหารจัดการตัวเองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานของตัวเอง สิ่งที่คุณในมหาวิทยาลัยกลัว ครูบาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยกลัวมากก็คือกลัวเรื่องการประเมิน เพราะแต่เดิมถ้าเข้ามารับราชการนอนตายตาหลับแล้วว่า ความชั่วไม่มี ความดีไม่ปรากฏ อยู่ถึงอายุ 60 ปีแน่นอน สอนบ้างไม่สอนบ้าง สอนไม่รู้เรื่องก็ช่างเถิด ไปด้วยไปเรื่อยๆ แล้วกัน ในระบบใหม่ที่ค่อยๆ เกิดขึ้น สมมติว่าถ้าเป็นอาจารย์ใหม่ สัญญาแรกจ้างแค่ 3 ปี คุณน้ำใจและฝีมือก่อนว่าทุ่มเทแค่ไหน เพียงใด เสร็จเรียบร้อยจึงทำสัญญาที่สองระยะเวลา 5 ปี และสัญญาที่สามระยะเวลา 10 ปีตามลำดับ เป็นต้น ท่านทั้งหลายที่อยู่ภาคเอกชนคงเข้าใจสิ่งที่ผมพูดได้ดีว่ามาตรการการประเมินนั้นสำคัญ เพราะจะทำให้คุณสามารถที่จะแข่งกับตัวเองได้ แต่สิ่งที่เราท่านมหาวิทยาลัยไหนๆ ก็กังวลและต้องตอบคำถามนี้ คำถามที่ว่า มหาวิทยาลัยเมืองไทย เมื่อใช้ระบบประเมินแบบนี้ว่านี้แล้วจะลำเอียงไหม บังเอิญนามสกุลถูกกฎ ก.พ. หรือนามสกุลเหมือนคุณบดี ประเมินที่ไรก็ผ่านทุกที ตรงนี้เรียนด้วยความสัตย์จริงว่า มหาวิทยาลัยทั้งหลายต้องสร้าง reputation สร้างเกียรติยศ ศักดิ์ศรี

ของตัวเอง อีกประการหนึ่ง เราพูดเหมือนกับว่าอยู่ในระบบราชการแล้วจะไม่มีลำเอียง ถึงเป็นระบบราชการกระทรวง ทบวง กรมแบบเดิมก็ลำเอียงได้เหมือนกัน ถ้ามหาวิทยาลัยมีวุฒิภาวะมากพอและมีระบบการสร้างภูมิคุ้มกัน ระบบตรวจสอบ การมีส่วนร่วมไม่ให้ทุกอย่างเป็นแค่เพียงตัวอักษรในแผ่นกระดาษ ทำให้เป็นจริงขึ้นมา ทุกภาคส่วนก็จะเข้ามาจำกัดการตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของแต่ละมหาวิทยาลัย ฉะนั้นเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบจึงใช้คำว่าเป็นนโยบาย ที่ต่อเนื่องมาเราจะพบว่าเป็นนโยบายของทุกรัฐบาล เรื่องนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งพูดกันมา ผมว่าไม่ต่ำกว่าสิบปีแล้ว เพียงแต่ไม่ยากหักค้ำพรั้าด้วยเช่า ไม่ได้บังคับให้ออกนอกระบบ เพราะความพร้อมของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน

คำถามหนึ่งที่ทำทายเป็นสำหรับท่านที่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยคือท่านเป็นข้าราชการ ตรงนี้คือว่า ความเป็นข้าราชการเป็นระบบที่มีความมั่นคงมาก วิธีการที่ฝ่ายนโยบายทำอยู่ ทำมาเป็นสิบๆ ปีแล้ว โปรดทราบว่าในมหาวิทยาลัยทั้งหลาย ตำแหน่งข้าราชการว่างเมื่อไร ยุบทิ้ง นี่เป็นมาตรการบังคับทางอ้อม ฉะนั้นสมมุติว่า จุฬาฯ ยังคือไม่ยอมออกนอกระบบ ในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2542 ถ้าข้าราชการคนไหน ครบอายุเกษียณแล้ว ก็เกษียณไปเรื่อยๆ เขาให้เงินมาจ้างใหม่ แต่ไม่มีสถานะเป็นข้าราชการ หากแต่เริ่มปรับเข้าสู่ระบบใหม่ที่จะเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงถึงแม้ว่าจะไม่บังคับให้เปลี่ยนแต่มีมาตรการทางอ้อมที่ค่อนข้างจะบังคับโดยปริยาย ถ้าคุณออกช้าคุณก็ยิ่งอึดอัดไปเรื่อยๆ ตอนนี้จุฬาฯ ก็ออกนอกระบบแล้ว เรา

เขียนในบทเฉพาะกาลตอนท้ายว่า คนที่เป็นข้าราชการอยู่เดิม ให้ทางเลือก คุณออกจากราชการมาอยู่ในระบบใหม่ก็ได้ หรือถ้าคุณอยากจะอยู่เป็นข้าราชการแบบเดิมต่อไป อยู่จนเกษียณไม่ว่ากัน เพราะปัจจัยของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ไม่เป็นการบังคับ สมมุติว่าถ้าผมอยู่จุฬาฯ ผมก็ต้องคิดว่าผมจะอย่างไรกับชีวิตผมดี ถ้าเป็นไปได้ ผมคงจะเลือกแบบนี้ ผมยกตัวเลขให้ท่านดู ถ้าผมเป็นข้าราชการแบบเดิมของจุฬาฯ ผมคงได้เงินเดือนประมาณสัก 40,000 บาท อายุราชการผมถึงเวลาที่ผมควรจะได้บำนาญแล้ว ได้ประมาณสักครึ่งหนึ่งผมจะตัดสินใจออกจากระบบราชการเสียดีกว่า ได้บำนาญประมาณ 20,000 บาท แต่จุฬาฯ จะจ้างผมต่อในฐานะที่เป็นอาจารย์พนักงานในระบบใหม่ ในระบบใหม่เขาให้เงินเดือนอยู่ที่ประมาณ 1.7 ของระบบเดิม จาก 40,000 บาท ผมอาจจะได้สักประมาณ 70,000 บาท ผมจะได้เงินในระบบใหม่ 70,000 บาท บวกบำนาญอีก 20,000 บาท ผมก็จะได้ประมาณ 90,000 บาท แลดูดีกว่าเดิม 40,000 บาท ตั้งเยอะเยอะ แต่สำหรับคนเข้าใหม่ น้อยๆ ที่เข้ามาใหม่ คงจะไม่ถึง 30,000 บาท หรือหก แต่จุฬาฯ อาจจะจ้างสัก 20,000 หรือ 25,000 บาท แทนที่จะไปเริ่มต้นที่ 10,000 บาท แบบเดิม และน้อยๆ จะมีอนาคต จะได้ 80,000 หรือแสนบาท ในวันข้างหน้า สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่เราบริหารจัดการอยู่ในเวลานี้ ผมว่าต้องค่อยเป็นค่อยไป

ในจุฬาลงกรณ์ฯ คนที่เป็นข้าราชการก็จะล้มตายกันไปโดยลำดับ หรือเกษียณอายุกันไปตามลำดับ อาจารย์ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนเป็นคนรุ่นใหม่ซึ่งเข้ามาในระบบที่มีการประเมิน มีคุณภาพในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยจะเปิดคณะอะไร ภาคอะไร รับจำนวน

เท่าไร มหาวิทยาลัยก็ต้องคิดถึงความคุ้มค่า รัฐจะจ่ายให้เราเท่าไร เราจะเก็บเงินจากนิสิตเท่าไร เราจะไปหาความร่วมมือจากนิสิตเก่า จากเงินทุน จากบริษัทต่างๆ เข้ามาสนับสนุนเพียงใดหรือไม่ ถ้าหากว่าท่านเคยมีประสบการณ์หรือเคยมีความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศจะพบว่ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทั้งหลายในต่างประเทศนั้น แทบไม่มีมหาวิทยาลัยไหนเป็นของรัฐสักแห่งเดียว เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนเกือบทั้งสิ้น แต่การบริหารจัดการเขาจะมีความอิสระคล่องตัว ในความหมายอย่างนี้ บทบาทของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ถึงแม้ป้ายชื่อจะเป็นมหาวิทยาลัยเหมือนกัน ถ้าเราเข้าเต็มรูปตรงนี้แล้ว อาจจะตอบคำถามที่แตกต่างกัน มหาวิทยาลัยบางแห่งอาจจะต้องลุกขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลกหรือ world class ให้ได้ ต้องแข่งในระดับโลกให้ได้ ขณะเดียวกันเราคงไม่สามารถเห็นมหาวิทยาลัยของรัฐกว่า 60 แห่ง ให้เป็นระดับโลกได้พร้อมกันทั้งหมด มหาวิทยาลัยหลายแห่งต้องปรับสถานะกลายเป็นมหาวิทยาลัยของชุมชน คุณควรจะสอนแค่ปริญญาตรีเท่านั้น อย่าลุกขึ้นมาสอนปริญญาโทรุ่นเศรษฐี ฟังดูเหมือนจตุคามรามเทพ ทุกวันนี้มีปริญญาโทหลักสูตรรุ่นอภิมาเศรษฐีจ่ายครบจบแน่ บางทีมีเงินไม่พอ กู้เงิน กยศ. แล้วมาแบ่งกันระหว่างเรากับท่าน อลหม่านไปหมด ทั้งหมดนี้ผมจึงขอบอกว่าถ้าเราตั้งความคิดให้เป็นระบบในเบื้องต้น แล้วดูมหาวิทยาลัยที่เขาออกนอกระบบ ไม่เห็นเขาล้มตายที่ไหน คุณภาพเขาไม่เคยตกต่ำลง เขาทำท่าอยู่ดีมีสุขด้วยกันทั้งนั้น ทำท่าเจริญงอกงาม ผมลองขานชื่อมหาวิทยาลัยออกนอกระบบนะ จุฬาฯ มหิดล เชียงใหม่ ออกมาแล้วเขาโง่กันวินาศสันตะโรไหม โง่กัน กลั่นแกล้งกัน เจ้งกัน

หรือเปล่า เป่านี้ครับ เขาก็ยังอยู่ได้ ดูไม่มีพิษมีภัยอะไร แล้วเขาก็อิสระคล่องตัวมากขึ้น มหาวิทยาลัยที่ไม่กล้าออกนอกระบบก็อาจจะยังมีอยู่ ยังลังเล ยังไม่แน่ใจ ความพร้อมยังไม่มี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแมลงสาบจะถูกบังคับให้ต้องเลือกทางเดินว่าคุณจะเป็นแมลงสาบหรือโคโรนาเสาร์ สุดท้ายแล้วต้องเปลี่ยนไปทั้งหมดในโลกนี้

สำหรับท่านผู้ปกครองทั้งหลาย ผมบอกได้ว่าบางท่านในที่นี้ลูกจะไปเรียนมหาวิทยาลัยเอกชน และบางท่านลูกจะไปเรียนมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งที่ออกนอกระบบและยังไม่ออกนอกระบบทั้งหมดนี้ในภาคของรัฐ เราอยากจะเน้นเรื่องคุณภาพในการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษามากกว่าเรื่องของราคา เรื่องราคาตัวแปรมีอีกเยอะมาก และผมคิดว่าธรรมชาติเมืองไทย อย่างไรก็ตามรัฐจะยังต้องโอบอุ้มมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ในระดับซึ่งมีนัยสำคัญ ในระดับปริญญาตรีผมเรียนได้ว่ารัฐน่าจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายประมาณครึ่งครึ่ง ในระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอก สัดส่วนที่รัฐจะรับผิดชอบจะลดน้อยลง ปริญญาโทน่าจะอยู่ที่ประมาณ 1 ใน 3 เท่านั้น อีก 2 ใน 3 ท่านผู้ปกครองคงต้องช่วยรับผิดชอบ เพราะเหตุว่าไม่ใช่ทุกคนจะได้เรียนปริญญาโทนะ ในระบบที่ถูกต้อง ไม่ใช่เอามาแจกอย่างทุกวันนี้ ใส่แข่งมาแล้วรับกันไป ไม่ถูกต้องหรอก ถ้าถึงระดับปริญญาเอก สัดส่วนที่รัฐจะต้องจัดให้ก็จะลดน้อยลงไปตามลำดับ

นี่เป็นภาพรวมของมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ ถ้ามว่ากระทบอย่างไร ผมก็เรียนว่าถึงแม้ไม่ออกนอกระบบ ผมว่าค่าใช้จ่ายของรัฐก็ไม่เกินกว่าสัดส่วนนี้ได้แล้ว ถึงแม้เราจะเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ นี่เป็นภาพรวมสำหรับเรื่องการออกนอก

ระบบ เรามุ่งหวังที่จะพูดถึงคุณภาพและการแข่งขันได้ในเวทีสากล หรือภูมิภาค การที่เรามีอิสระในการกำหนดทางเลือก กำหนดจุดเน้น ได้เอง มหาวิทยาลัยต้องนำไปคิด วันก่อนเมื่อสัก 2 สัปดาห์มาแล้วผมไปพูดที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่ามหามกุฏฯ เดียวนี้ลูกขึ้นสอนวิทยาศาสตร์ ผมเห็นว่าที่จริงแล้วมหาวิทยาลัย ต้องเลือกในสิ่งที่ท่านถนัด สิ่งที่ท่านมีทรัพยากรอยู่แล้ว เพราะ ต่อยอดได้ง่าย จะสอนเรื่องพุทธศาสนา ไม่มีใครไปแข่งหรอก จะเอาปริญญาเอกซ้อนปริญญาเอกก็ได้ทั้งนั้น ไม่มีใครแข่งหรอก แต่อย่าได้ไปเปิดคณะแพทย์ ซึ่งต้องเชิญหมอมมาเป็นครูสอน เราไม่พร้อมหรอก

สำหรับผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์ เป็นอาจารย์อยู่ในมหาวิทยาลัยทั้งหลาย ซึ่งเป็นข้าราชการอยู่ ผมว่าตัวแปรท่านไม่เหมือนกัน ถ้าท่านเป็นคนมีฝีมือ ผมรับประกันได้ว่าท่านไม่ต้องกลัว ท่านทำงานได้สะดวก ผมเชื่อว่าค่าตอบแทนจะดีกว่าในระบบปัจจุบันนี้ แต่ถ้าท่านเป็นคนไม่มีฝีมือ เป็นไม้ผู้แล้ว พยายามข้อยู่อยู่ในระบบราชการตลอดไป อย่าไปไหน เป็นอย่างนั้นจริงๆ เท่าที่ผมสังเกตดู ผมไม่ได้พูดเท็จ เพราะผมอยู่มหาวิทยาลัยมานาน ผมเห็นความจริงตรงนี้ว่าคนมีฝีมือ ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้หรอก ผมเชื่อว่าระบบสามารถพัฒนาตัวเองได้ ผมยกตัวอย่างเรื่องการวางแผนกำลังคน เมื่อวันอังคารที่ผ่านมาผมเพิ่งประชุมที่จุฬาฯ ในระบบราชการแต่เดิมอายุ 60 ปีก็เกษียณอายุราชการแล้ว ในระบบเดิมเกษียณแล้วจึงจะจ้างคนใหม่เข้าทดแทนได้ เวลานี้ไม่ใช่ อย่างนั้น ผมรู้จักอาจารย์ที่สอนมา 30 ปีแล้วเกษียณ เป็นศาสตราจารย์เวลาสอนหนังสือจะขลังกว่าอาจารย์ที่จบปริญญาโท

มาใหม่ๆ แล้วมาสอน ตั้งเยอะ พูดถึงภาพรวมแบบเดิมๆ คณะต้องการอาจารย์ 50 คน แต่ว่าอาจจะมียางช่วงที่เป็นระลอกคลื่นของกำลังคนกำลังจะเปลี่ยนแปลง มีอาจารย์ที่จะเกษียณอายุในปีนี้หรืออีก 2-3 ปีจะเกษียณ คณะอาจจะต้องมีช่วงเวลานึงที่มีอัตราบวมหรือขยายขึ้นกลายเป็น 65 เพื่อเอาคนใหม่ 15 คนเข้ามาใส่ใหม่ แล้วให้สอนประกบไป ถ้ายกอดวิทย์ของของ 15 คนที่กำลังจะเกษียณอีก 5 ปีข้างหน้า ให้กับ 15 คนที่เข้าใหม่แล้วประกบกันไป นี่คือการบริหารจัดการ จะยืดหยุ่นกันไปอย่างนี้ไม่ได้บอกว่ากรอบอัตรากำลังมี 50 หรือ 40 ตลอดกาลนานเทอญ ห้ามขยับ ความจำเป็นในแต่ละช่วง แต่เวลาที่ถ่ายความรู้ถ่ายประสบการณ์กัน ตรงนี้อาจจะต้องมีช่วงเวลาตรงนี้มากขึ้นในระบบราชการเดิมไม่มีทางทำได้ อย่างมากเขาใช้วิธีจ้างเป็นรายชั่วโมงมาสอนเป็นครั้งๆ เท่านั้น นี่ก็ตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ

ผมคิดว่าผมพูดมาประมาณสักสี่สิบนาทีแล้ว เวทีนี้คงไม่จำเป็นต้องสาธยายมากนัก ผมอยากจะตอบคำถามหรือฟังความเห็นจากท่านมากกว่า ท่านมีความกังวล หรือมีส่วนสงสัยตรงส่วนไหน หากผมพอมีข้อมูลอยู่บ้าง ผมขออนุญาตนำเรียนให้ท่านทราบ หรือถ้าท่านมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ผมอาจจะคิดคนเดียว คิดดั่งๆ แล้วไม่ถูกต้องครบถ้วนก็ได้ อยากจะใช้โอกาสตรงนี้ ขออนุญาตเรียนเชิญที่ไมโครโฟนกลางห้องได้ หรือจะยื่นถามก็ได้ ผมคาดหวังให้การศึกษามีคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทุกวันนี้ยอมรับว่าปริมาณมันล้นเกินไป

ถาม

ในอนาคตเวลามหาวิทยาลัยขอนแก่นระบบ เวลาเด็กจะ entrance เข้ามหาวิทยาลัย จาก ม.6 เข้ามหาวิทยาลัย เมื่อออกนอกระบบแล้ว การกำหนดกฎเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัย ยังขึ้นตรงต่อรัฐ หรือแต่ละมหาวิทยาลัยจะกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาได้

ตอบ

เรื่องการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในบ้านเรา ต้องเป็น พงศาวดารหรือสามก๊กอีกเรื่องหนึ่ง เพราะเหตุว่าคูโบหน้าท่าทาง อายุอานามของท่านทั้งหลายในที่ประชุมนี้ คงจะรู้จักคำว่า entrance พอสมควร ละไว้ในฐานที่เข้าใจแล้วกัน เพราะเราเข้าใจแล้ว ระบบ entrance มีจุดอ่อนสำคัญ คือว่าไม่เชื่อมโยงอะไรเลยกับคะแนน ที่มาจากห้องเรียน ตัดสินแพ้ชนะกันที่ข้อสอบเดียว คือข้อสอบที่ ไปสอบ 3-4 วันตรงนั้น ในทางความเป็นธรรมย่อมฟังดูดีนะ เพราะ มีมาตรฐานเดียว คะแนนจากข้อสอบเดียวนำมาวัดเปรียบเทียบกัน แต่มีจุดอ่อนอยู่ 2-3 เรื่อง บางคนเขาเรียนดีมาตลอดชีวิต ปรากฏว่าเป็นหัวดี เลยไปสอบ entrance ไม่ได้ เราควรจะดูแลเขาอย่างไร บ้างในส่วนที่ความคิดปกติเกิดขึ้นและเกิดขึ้นได้ในชีวิตของคน ธรรมดาทั้งหลาย เช่น ปวดหัวตัวร้อน มีความป่วยไข้ขึ้นมา หรือ รกชุน เกิดขึ้นได้สารพัด เราไม่สามารถเยียวยาเขาได้ในระบบ นอกจากนั้นระบบ entrance ยังเป็นจุดกำเนิดของการติว หรือ โรงเรียนกวดวิชาทั้งหลาย ผมเข้าใจว่าการเรียนการสอนในโรงเรียน วัตถุประสงค์หลักคือ ให้เด็กมีความรู้คิดเป็น วิเคราะห์เป็น แต่

โรงเรียนกวดวิชามีวัตถุประสงค์หลักให้เด็กชนะข้อสอบ โรงเรียนกวดวิชาสอนให้เด็กเอาชนะข้อสอบ ฉะนั้นระบบ entrance จึงทำให้เด็กทิ้งห้องเรียน ไม่สนใจความรู้แท้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เราบอกว่าถ้าอย่างนั้นก็เอาใหม่ ลองผสมส่วนลี เอาระบบ Admissions แล้วกัน มีคะแนนบางส่วนที่เอาคะแนนมาจากชั้นเรียน สำหรับคะแนนชั้นเรียนจะมีเสียงวิจารณ์เหมือนกันว่าโรงเรียนสาธิตปทุมวันคะแนนจะหินหรือได้ยาก กว่าจะได้คะแนนเกรด 3 ทำสารพัด อาบเหงื่อต่างน้ำ สำหรับที่ว่าอาบเหงื่อต่างน้ำคือพ่อแม่ไม่โซ่ลูก ลูกสบาย พ่อแม่ทำทั้งนั้นแหละ ในขณะที่อีกโรงเรียนหนึ่งโรงเรียน ฮ. นกฮูกแล้วกัน ไม่รู้โรงเรียนไหนอย่าไปว่าเขาเลย คะแนนเขาปล่อยเกรด 4 เต็มไปหมด เพื่อแก้ปัญหานี้ก็จะต้องมีตัวถ่วงเหมือนกัน ตอนนี้เขามีสูตรในการถ่วงแล้วนะ ว่าเกรด 4 มาจากโรงเรียนชนิด ฮ.นกฮูก ราคาหนึ่ง คะแนน 4 จากสาธิตปทุมวัน อีกราคาหนึ่ง ไม่ใช่สูตรคำนวณแล้วเหมือนกันหมด นี่คือการพยายามให้คะแนนในห้องเรียนมีความสำคัญขึ้นมา เด็กจะได้ไม่ทิ้งห้องเรียน แต่ว่าเอาคะแนนห้องเรียนทั้งหมดก็ไม่ไหวเหมือนกัน เพราะว่าในความหลากหลายของคุณภาพโรงเรียนเราก็ยังมีอยู่ เราก็เอาไปเจือกัน ผสมกับ GAT PAT O-NET A-NET คือให้เด็กไปเข้าสนามสอบแล้วเอาคะแนนมาส่ง แต่ไม่ได้ชี้ตายชี้เป็นที่คะแนนสอบตรงนั้นอย่างเดียว

สิ่งที่นำมาห้ศรชัยคือว่าท่านทั้งหลายจะทราบหรือเปล่านั้นไม่รู้ว่าจะระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กิติ สกอ. (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) กิติ ไม่ได้เป็นคนทำการวัดผล อาจารย์อุทุมพร จามรมาน ที่ สทศ. ก็รับจ้าง แล้ว

ใครเล่าเป็นคนเสียงใหญ่ที่สุดในเรื่องนี้ ที่ประชุมอธิการบดีครับ มหาวิทยาลัยทั้งหลายเขาดกกลงพักหน้าร่วมกัน สมมติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บอกกลับไปใช้ระบบ entrance เกิดแต่ที่ประชุมอธิการบดีบอกไม่ ก็แปลว่าไม่ โปรดทราบวาระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยตอนนี้กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้สั่ง คนที่พักหน้าคือมหาวิทยาลัยทั้งหลายเขาดกกลงกันเองว่าเขาจะทำแบบไหน ปัญหาคือว่า มหาวิทยาลัยทั้งหลายก็แข่งกันเองอยู่ในที่ ถ้าใช้ระบบ Admissions ที่ว่านี่ก็เป็นตะกร้าใหญ่ ท่านทั้งหลายได้ยินคำว่า “รับตรง” ตอนนี้ก็มีจำนวนมาก “รับตรง” คือไปซื้อที่นั่งซื้อปลาที่ตื้นน้ำ คือถ้าปล่อยมันเรื่อยๆ ไป พอไปถึงปลายน้ำแล้วแบ่งพร้อมๆ กันเราอาจจะได้กึ่งตัวเล็ก ปลาตัวเล็ก ไม่ใช่หัวกะทิของชั้น เมื่ออยากได้นักเรียนดีๆ มหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยก็เลยใช้วิธีรับตรง ไปดักซื้อที่ตื้นน้ำ เวลานี้ก็เลยต้องย้อนกลับไปว่าก่อนที่ระบบ entrance จะเกิดขึ้น ก่อนที่เราจะเกิดหรือตอนเราเป็นเด็กๆ มหาวิทยาลัยทั้งหลายรับตรงหมด เพราะเมื่อก่อนมหาวิทยาลัยมีน้อย การรับตรงก็มีประโยชน์ว่ามหาวิทยาลัยได้คัดเองกับมือ ไม่ใช้ระบบกลาง แต่ด้วยความเดือดร้อนของผู้ปกครองของเด็กคือต้องวิ่งสอบ วันนี้กำลังอยู่ในระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อ ตกลงก็ต้องวิ่งสอบด้วย GAT PAT O-NET A-NET ด้วย สอบหมดทุกอย่าง ทั้งหมดนี้ถามว่ารู้ไหม ผมอยู่สภากาการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบาย รู้ แต่ที่ไม่มีปัญญาสิ่งใคร ทั้งหมดนี้มหาวิทยาลัยทั้งหลายเขาดกกลงกัน ต้องใช้วิธีไฮโลมปลูม ค่อยๆ ลูบๆ คลำๆ ไป ให้ท่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีปัญหาะ มีการศึกษาวิจัยเกิดขึ้นและมีผลกระทบอย่างนี้ มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นซ้ำซ้อน

มากนะในการสารพัดการที่ว่านี้ ผมเลยไม่รู้ว่าคุณได้ตอบคำถามของท่านผู้ถามหรือยัง ผมตอบว่าระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยพัฒนาและยังไม่หยุดนิ่ง แต่ที่สำคัญคือไม่มีใครสั่งได้ในประเทศนี้เป็นความจริงที่ไม่ใช่เพราะเลย เพราะเหตุว่าระบบปัจจุบันเกิดขึ้นจากความยินยอมพร้อมใจ ความตกลงร่วมกันของมหาวิทยาลัยทั้งหลาย ฉะนั้นเวลาที่เขตกลงกัน ไม่สำคัญว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่นอกหรือในระบบ เขาไปตกลงร่วมกัน และมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งก็มาเข้าร่วมด้วย แต่บางแห่งไม่มาเข้าร่วม แล้วแต่เขาเห็นประโยชน์ของเขา บางที่เขารับนักศึกษาเขาเต็มแล้ว เขาจะมาเสียโควตาตรงนี้ทำไม เขาไปซื้อที่นั่งด้านทางอยู่แล้ว เขาไม่เดือดร้อนอะไร แต่คำว่าที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยต้องระวังนะ เพราะเรามี 2 ระดับ แปลกจริงๆ มีที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่ราชภัฏ กับที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สองอันนี้ไม่อยู่ด้วยกัน

ถาม

เป็นไปได้ไหมว่าในอนาคตแทนที่เราจะดูจากคะแนนสอบของเด็กอย่างเดียว เมื่อสักครู่อจารย์บอกว่าเราต้องการบุคลากรทางด้าน skill มากขึ้น เหมือนกับเราจะผสมผสาน คือดูความสามารถเด็กส่วนหนึ่ง skill ส่วนหนึ่ง 50% และคะแนนสอบ 50% จะเป็นไปได้ไหม

ตอบ

ดูเหมือนว่าคลื่นความถี่ระหว่างผู้ถามกับผมสำหรับคำว่า skill จะต่างกัน

ถาม

คือความสามารถพิเศษกับเด็กที่จะเข้าในคณะนั้น

ตอบ

สิ่งที่ผมพูดอาจจะเป็นพูดถึง skilled labor พูดถึงอาชีพะมากกว่า ผมเข้าใจว่าสิ่งที่ผู้ปกครองถาม กำลังถามถึงสายสามัญ

ถาม

เช่น คณะนิเทศศาสตร์ สำหรับเด็กที่มีความถนัดด้านนี้

ตอบ

ตรงนั้นไม่ใช่ skilled labor คำว่า skilled labor ของผมคือ ช่างเชื่อม ช่างก่อสร้าง ช่างปัก ช่างเย็บ skill ที่ผมว่าเป็นทักษะ ที่ตลาดต้องการ คำว่า skill ในที่นี้เป็นคนละ skill กันกับทักษะ หรือความถนัดด้านนิเทศศาสตร์ skill ของท่านอาจจะเขียนบทเก่ง เขียน script เก่ง เป็นความถนัด นั่นเป็นความถนัด skill ที่ว่า เป็น

skilled labor นี้ ผมกำลังขีดเส้นพรมแดนระหว่างอาชีพะกับสายสามัญ ถ้านิเทศศาสตร์เป็นสายสามัญจะอย่างไรก็รวมอยู่ในยอดร้อยละ 40 เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จึงเป็นคนละความหมายกันกับสิ่งที่เราพูดกันอยู่นี้

ถาม

การคัดเลือกแบบสอบตรง ในอนาคตเมืองไทยจะเป็นเหมือนเมืองนอกไหมว่ามีสอบวิชา A-level ต้องสอบวิชานี้ แล้วต้องมี G-PAX มี TOEFL

ตอบ

ผมเดาว่าสำหรับมหาวิทยาลัยที่ต่างๆ เขาพยายามเดินตรงนั้นให้ได้ นั่นคือสิ่งที่เป็นความหมายที่เขาพยายามทำอยู่ เขาจะเยอะมากเลยที่จะไม่กลับไประบบเอ็นทรานซ์แบบเดิม

ผมยอมรับความจริงว่าระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยบ้านเรายังไม่นิ่ง มีปัญหา พอปรับอย่างหนึ่ง ด้วยความเห็นอะไร ทุกครั้งที่ปรับ ผลจะกระโดดไปในขั้นที่เราอาจจะพยากรณ์ไม่ได้ แรงขับเคลื่อนของพ่อแม่ผู้ปกครอง ของเด็ก บางทีเราพยากรณ์ไม่ถูกว่าจะเป็นอย่างไร เช่น เราพูดเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบเข้าวิศวะเกษตรฯ กับวิศวะจุฬาฯ คะแนนจะกระโดดกลับไปกลับมา สมมุติว่าปีก่อนนั้นวิศวะจุฬาฯ คะแนนสูง คนขาด คนก็ไปเอาคะแนนของตัวเองที่พอใช้ได้ไปสมัครเข้าทางเกษตรฯ คะแนน

เกษตรฯ ปีนี้ก็จะกระโดดสูงขึ้น แล้วความเที่ยงอยู่ตรงไหน มีจริงหรือเปล่า ผมไม่รู้จะตอบอย่างไร ผมทุกซ์ว่าลูกท่านจะไปทางไหน ผมก็ทุกซ์ในหน้าที่ของผม ในฐานะเป็นเลขาธิการสภาการศึกษา ไม่รู้จะอย่างไร เราต้องดูในเชิงระบบของประเทศว่าจะต้องแก้ปัญหาอย่างไร แต่ว่าพอแก้แบบนี้ และแก้ด้วยเจตนาดีทุกครั้ง แต่บางทีผลที่เกิดขึ้นจะกระดกไปอีกข้างหนึ่ง ผมไม่รู้จะอย่างไร แต่ไม่ทอดยครีบ ค่อยๆ แก่กันไป

ถาม

พอดีท่านได้เปิดประเด็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ในฐานะที่ผมทำงานอยู่ด้านงบประมาณ การที่จะจัดสรรงบประมาณกับส่วนราชการหรือมหาวิทยาลัยทั้งหมดตามความต้องการอย่างไรก็ไม่เพียงพอ จะมีส่วนหนึ่งที่ทางผมมีความกังวลคือเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพที่เพิ่มขึ้น จะไปตามค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ ส่วนที่ตามมาก็คือ มหาวิทยาลัยอย่างจุฬาฯ ที่ได้ออกนอกระบบ ส่วนหนึ่งคล้ายๆ จะมีเป้า มีกระบวนการศึกษาที่จะคล้ายๆ มหาวิทยาลัยสุรนารีหรือมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อาจารย์ทุกท่านจะจบระดับปริญญาเอกเกือบทั้งหมด ในแนวทางนี้ มหาวิทยาลัยของเราที่จะออกนอกระบบทั้งหมด เราสามารถควบคุมเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของเด็กเราที่จะเข้าไปลงทะเบียนหรือว่าควบคุมคุณภาพให้มีความสมดุลอย่างไร

ตอบ

เป็นคำตอบที่ไม่พอเพราะอีกแล้ว “วิชาเหมือนสินค้า อันมีค่า อยู่แค่นาเกล” ของดีราคาถูกไม่มีใครรับ จะทำอย่างไรได้ อุปมาอุปไมย เหมือนกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการศึกษาเรียนฟรี 15 ปีด้วย คุณภาพนั้น ถ้าท่านต้องการจะเพิ่มคุณภาพ ท่านต้องจัดงบประมาณ เพิ่มขึ้น แต่พอพูดถึงระดับมหาวิทยาลัย เราต้องดูแลให้คนซึ่งเขามี ปัญหาและสอบเข้ามาได้ ผ่านกระบวนการคัดกรองเข้ามาแล้วได้ เรียน ใครจ่ายได้มากก็ต้องจ่าย และใครที่ไม่มีปัญหาจ่ายต้องมี มาตรการประคับประคอง เราอย่าไปอนุমানว่าเด็กที่จบสาธิตปทุมวัน ทุกคนจะจ่ายได้ในราคาเดียวกัน บางคนอาจจะจ่ายได้โดยไม่มีภาระ กังวล บางคนอาจจะจ่ายได้ด้วยมาตรการ กยศ. บางคนอาจจะใช้ มาตรการที่ขอรับทุนทั้งหมดเลยก็ได้ ความหลากหลายนี้ ผมไม่ได้ พูดถึงโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง แต่ผมอยากจะพูดว่าจุฬาฯ เวลานี้ ท่านทั้งหลายจะทราบหรือไม่ว่า อาจารย์ทุกคนที่รับเข้าทำงาน ใหม่จะปริญญาเอกทั้งหมด ถ้าผมไปสมัครเข้าจุฬาฯ ตอนนี้อย่าง ไรผมจะไม่รับ เพราะว่าจบแค่ปริญญาโท เพราะว่าวันนี้เราจะเพิ่มคุณภาพ อาจารย์ปริญญาเอกแล้วราคาเท่าไร สำนักงบประมาณเขาไม่เคย ให้เงินผมเพิ่มเลย ไม่ใช่เพราะเขาขี้เหนียวแต่เพราะไม่มีอาจารย์จบ ต้องพูดถึงความจริงอะไรบางอย่าง ผมเข้าใจสำนักงบประมาณว่า ส่วนที่เคยให้จุฬาฯ คงไม่ลด เช่นถ้าเคยให้ 3,000 ล้านบาท หาก จะเพิ่มคุณภาพ ต้องเป็น 4-5 พันล้านบาท ส่วนที่จะต้องเพิ่มเติม จุฬาฯ ก็ต้องไปหาเอา

ทุกวันนี้รัฐบาลจ่าย 6,000 ล้านบาท จุฬาฯ หาเองอีก 6,000 ล้านบาท บางส่วนก็ต้องเก็บเงินจากผู้ปกครอง บางส่วนก็ต้องขายทรัพย์สินทางปัญญา บางส่วนก็ให้เข้ามาบุญครอง หรือ จามจุรีสแควร์

ถาม

เรียนถามอาจารย์ว่า เมื่อสักครู่อจารย์บอกว่าพอออกนอกระบบแล้ว เหมือนกับรัฐไม่สามารถไปกู้หนี้ยืมสินมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบได้เลย มีข่าวว่าบางมหาวิทยาลัยในต่างจังหวัดเปิดในคณะที่เรียกว่าเด็กอยากเรียน เช่น คณะพยาบาล คณะแพทย รัฐจะไม่รับผิดชอบในส่วนนี้หรือ

ตอบ

รัฐจะควบคุมในเชิงมาตรฐาน ว่าถ้าจะเรียนวิชานี้ ต้องมีองค์ประกอบเท่านี้ ต้องมีชั่วโมงเท่านี้ ต้องเรียนวิชาอย่างไร ต้องทำตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ TQF ทุกคนก็ต้องเข้าในกติกามาตรฐานนั้น มีการประเมินคุณภาพการศึกษา ประกาศผลให้คนทราบทั่วกัน อีกด้านหนึ่งนอกจากกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นคนคุมแล้ว ยังมีสภาวิชาชีพทั้งหลาย ผมขออนุญาตเอ่ยนาม เช่น มีข่าวโจ่งครึมขณะนี้ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรับเด็กไปเรียนพยาบาลแล้วสุดท้ายสภาการพยาบาลไม่รับรองมาตรฐาน เพราะมาตรฐาน

ไม่ผ่าน ที่มาตรฐานไม่ผ่านเพราะเหตุว่าสภาการพยาบาลบอกให้รับนักศึกษาได้ 80 คน การเรียนพยาบาลไม่ใช่มีแค่ห้องบรรยายอย่างเดียว จะต้องมีการฝึกปฏิบัติ จำจำจำ เข้าห้องทดลอง เป็นต้น จำนวนที่จะรับได้ 80 คน เขารับจริง 200 คน พอสภาการพยาบาลรู้ก็โวยวาย บอกว่ารับไปได้อย่างไร ครูก็ไม่มี ห้อง lab ก็ไม่มี คนไข้ก็ไม่มีให้ฝึก เขาจึงไม่รับรอง เค็ดยิ่งกว่านั้น เมื่อวานผมไปประชุม ผมเพิ่งจะทราบว่ากรณีนี้มีการรับเด็กจบแผนกศิลปะมาเรียนพยาบาลด้วย คุณสมบัติเบื้องต้นของการเรียนพยาบาลคือต้องจบวิทยาศาสตร์ แต่ก็รับเสียเฉยๆ อย่างนั้นแหละ ใครจะทำไมคะแนนไม่มีนัยสำคัญ เรียนอะไรมาจะรับเสียอย่าง ผมว่าเรื่องนี้สมยอมพอกัน คือเด็กไม่ใช่ไม่รู้ เด็กก็รู้ แต่กะไปตายเอาดาบหน้า ซึ่งก็ตายจริงตอนสำเร็จแล้ว เพราะเขาไม่รับรอง ต้องคิดแก้ปัญหาว่าจะต้องเอามาเรียนซ้ำ เรียนต่อ โดยใครจะต้องออกค่าใช้จ่าย ใครถูกฟ้องร้อง กำลังทำกันอยู่ สิ่งที่เราพูดกันในที่ประชุม คณะกรรมการการอุดมศึกษาคือ กติกาของประเทศเป็นอย่างไร มาตรฐานของวิชาชีพเป็นอย่างไร เรื่องของมาตรฐาน เราต้องทำให้เผยแพร่มากที่สุด และให้สังคมเป็นคนกรองเสียก่อน อย่าให้ใครถูกหลอก อย่าให้เข้าใจว่าทุกอย่างจะเรียบร้อยง่ายๆ ทุกอย่างจะต้องยอมตามกันไปหมด ข้อมูลเหล่านี้ควรจะกำหนดมาตรการให้เป็นที่เปิดเผย ต้องลงประกาศเผยแพร่ นำขึ้นเว็บไซต์อะไรก็แล้วแต่ ส่วนที่รัฐทำก็ทำตามกรอบที่กฎหมายบอก เราจะต้องทำด้วยความโปร่งใสมากที่สุด และให้สังคมช่วยดูแล

ถาม

ปริญญาเอกในประเทศและต่างประเทศ ในแง่การรับเข้าเป็นอาจารย์ ถามว่ามหาวิทยาลัยรับผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในเมืองไทย แต่ละมหาวิทยาลัยจะมีคุณภาพมาตรฐานเหมือนกันไหม

ตอบ

รับเข้าทำงานหรือรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยครับ

ถาม

รับเข้ามหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ รู้สึกว่าผู้ที่จบปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ไม่เหมือนกัน ปริญญาห้องแถวก็มี เป็นห่วงค่ะ

ตอบ

ผมอาจจะพูดได้เพราะผมเคยเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมาก่อน มหาวิทยาลัยต่างๆ เขาไม่เชื่อกระดาษ คำว่าปริญญาเอกไม่ได้มีความหมายอะไรเป็นนัยบังคับว่าเขาต้องรับ เขาว่าคุณทำวิทยานิพนธ์เรื่องอะไร จบมาจากมหาวิทยาลัยไหน คะแนนเป็นอย่างไร ที่การสัมภาษณ์รู้เรื่องใหม่ เคยเขียนบทความเรื่องอะไร ขอคู่มือหน่อย ไม่ใช่แค่กระดาษแผ่นเดียวที่บอกว่าจบปริญญาเอกหรือก ฉะนั้นผมคิดว่าคำว่าจบปริญญาเอกสำหรับมหาวิทยาลัย

ไหนก็แล้วแต่ ไม่สำคัญเท่าคุณภาพของตัวคนแต่ละคน บางคนจบมหาวิทยาลัยดีแสดดี แต่คุณภาพห่วย ก็ไม่ได้แปลว่าเขาจะรับมาเป็นอาจารย์

ถาม

ที่อาจารย์ยกตัวอย่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีโรงเรียนสาธิตมาหลายครั้ง ไม่ทราบว่าจากที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นระบบไปแล้วมีผลอะไรกับโรงเรียนสาธิตหรือเปล่า และข้อที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) มีแนวโน้มจะออกนอกระบบไหม ข้อที่ 3 ถ้าออกแล้วจะกระทบกับโรงเรียนสาธิตปทุมวันอย่างไร

ตอบ

สำหรับจุฬาฯ ออกนอกระบบแล้วไม่มีผลกระทบต่อโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ เพราะโรงเรียนนี้มีสถานะเป็นห้อง lab ของคณะครุศาสตร์ คือเขายังคงอยู่ต่อไป นอกจากนั้นโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ มีสองสถานะซ้อนกันอยู่ อันที่ 1 เป็นห้อง lab ของคณะครุศาสตร์ อันที่ 2 เป็นโรงเรียนสวัสดิการของคนในจุฬาฯ ซ้อนกันอยู่ 2 สถานะ บางอย่างจุฬาฯ เขายอมออกสตางค์เพื่อถือเป็นสวัสดิการของคนในมหาวิทยาลัยเขา เขาได้ใช้บริการตรงนั้น คำถามแรกที่ว่าถามว่าเปลี่ยนจากเดิมไหม คงไม่เปลี่ยน มหาวิทยาลัยยังดูแลอยู่เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย

ประการที่ 2 ถามว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะออกจากระบบราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับหรือไม่ ผมไม่ทราบขั้นตอนตรงนี้ของ มศว. แต่ในภาพรวมในระยะเวลา 20 ปี คงต้องมีการเปลี่ยนแปลง ถามว่าทำไมไม่เป็นตัวเลขสี่สิบปี เพราะคนที่อยู่ในระบบราชการจะหมดไป เมื่อก็ผมบอกแล้วว่าคนที่เข้าใหม่แม้เข้า มศว. ก็ไม่ได้มีฐานะเป็นข้าราชการหากแต่เป็นระบบพนักงาน แปลว่าถ้ามหาวิทยาลัยยังไม่ออกนอกระบบ จะเป็นสิ่งที่ประหลาดมากใน 20 ปีข้างหน้า เพราะคุณจะเป็นส่วนราชการที่ไม่มีข้าราชการ แต่จังหวัดทั่วของแต่ละมหาวิทยาลัยไม่เหมือนกัน เมื่อที่ท่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตปทุมวันบอกว่า มศว. กำลังอยู่ในขั้นตอนที่เขากำลังประเมิน ฟังความคิดเห็นกันอยู่ว่าจะเดินหน้ากันอย่างไรในเรื่องนี้ เมื่อสองสามวันนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมาทาบถามผมว่า เขาจะรับฟังความคิดเห็นของคนในมหาวิทยาลัย จะฟังประชาพิจารณ์ จะเชิญผมไปเป็นกรรมการด้วย แต่ละมหาวิทยาลัยก็ต้องคิดวางแผนว่าตัวเองจะไปทางไหนอย่างไร ภายใน 20 ปี สิ่งที่เราพูดวันนี้จะเกิดขึ้นทั่วประเทศ แต่ว่าการเปลี่ยนแปลงของแต่ละมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งก็จะเป็นไปตามความพร้อมและความถนัดของตัวเอง

ถามว่าโรงเรียนสาธิตปทุมวันจะเป็นอย่างไรในวันนั้น สถานะของโรงเรียนสาธิตปทุมวัน เป็นหัวข้อสัมมนาอีกเรื่องหนึ่งเลย ผมว่าตอนนั้นลูกท่านทั้งหลายคงเรียนจบหมดแล้ว เราคงไม่สามารถพยากรณ์ถูกหรือวางบทบาทของโรงเรียนสาธิตปทุมวันในอนาคตว่าเป็นอะไร ต้องว่ากันอีกยกหนึ่งเต็มๆ ท่านที่มีลูก ม.1 ยังทันอยู่ตอนนี้ แต่ถ้าอยู่ชั้น ป.1 ผมไม่กล้ารับประกัน

เวลาล่วงเลยมาพอสมควร สิ่งที่มาคุยกันช่วงเย็นวันนี้ ผมยินดีที่ได้มาคุยกับพวกเราชาวสาธิตปทุมวัน ทั้งท่านที่เป็นผู้ปกครองโดยตรง และท่านที่เป็นผู้ปกครองและเป็นศิษย์เก่าด้วย ท่านที่เป็นครูบาอาจารย์ และผู้ที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้ วันนี้ผมพูดแบบตรงไปตรงมา พูดความจริงให้ท่านฟัง อาจจะได้ไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มร้อย ในบางเรื่องอาจจะพูดละเอียดมากเกินไป กรุณาเก็บเกี่ยวส่วนที่เกี่ยวข้องกับท่านไปใช้ประโยชน์ต่อไป เป็นข้อมูลในการสร้างความเข้าใจของท่าน ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ในขณะที่ลูกหลานของท่านกำลังเดินเข้าสู่หัวเลี้ยวหัวต่อในวันนี้หรือวันหน้าต่อไป

ขอขอบคุณทางสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวันที่กรุณาจัดงานวันนี้ ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร โรงเรียนที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่เอื้อเฟื้อทุกสิ่งทุกอย่างสำหรับพวกเราเสมอมา และขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมงานในเย็นวันนี้

คณะผู้จัดทำ

ขอบพระคุณ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
อาจารย์สมลักษณ์ จันทร์น้อย

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
นายปิยวัฒน์ สมานะวุฒิชัย

เลขาธิการสมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน
นางนิรชา พรหมรัตน์พงศ์

ประชาสัมพันธ์สมาคมศิษย์เก่าสาธิตปทุมวัน

ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

นางโชติกา วรรณบุรี

นางสาวดารณี อรุณวารากรณี

ผู้ประสานงาน

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์

นางสาวดารณี อรุณวารากรณี

นางสาวดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

สำนักนโยบายด้านการศึกษามหภาค

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

